

sentieel onderdeel daarvan. Onze onderscheidingen in motieven golden voor de meeste Indische Christenen niet. Zij zagen de zendeling als hun geestelijk raadsman én politiek leider.

Het was overigens ook lang niet altijd zo dat een overgang naar het

leger en het bestuur domineerde. Het verzorgen van de vele palmboomen was voorbehouden aan de *Shanars* die dagelijks de bomen inkloemen om uit de top van de stam het sap te tappen dat gebruikt werd voor de bereiding van suiker of alcohol. Aan de basis van de sociale hiërarchie bevonden zich de slavenkasten, zoals de *Pariahs* die als arbeiders werkten op de rijstvelden.

Hinduïsme was hier de dominante religie. Rituele reinheid speelde daarin een centrale rol, en groepen die niet aan die reinheid voldeden werden naar de rand van de maatschappij verdreven. Daarmee was de onderworpen positie van bijvoorbeeld de palmboomklimmers en landarbeiders religieus bezegeld. Zij waren onmisbaar vanwege hun arbeidskracht, maar werden voor het overige beschouwd als onaanraakbaar en zo mogelijk onzichtbaar.

Zelf hadden deze mensen maar een beperkt aandeel in dat Hinduïsme. In hun godenwereld en mythologie was duidelijk de invloed van de grote religieuze traditie aanwijsbaar, maar daarnaast speelden geestesbezwering en bloedoffers (onrein) een grote rol, zodat het gevestigde

Hinduïsme met minachting op hen neerkeek.

Travancore was als staatje opgekomen in de achttiende eeuw door een succesvolle verbinding van een pepermonopolie met militaire expansie. Rond 1800 werd de *Raja* echter gedwongen de Britse soevereiniteit

Zij waren onmisbaar vanwege hun arbeidskracht, maar werden voor het overige beschouwd als onaanraakbaar en zo mogelijk onzichtbaar.

christendom alleen maar materiële voordelen opleverde. Vaak gingen de nieuwe Christenen er juist op achteruit, omdat het nieuwe geloof hen tal van onverwachte beperkingen oplegde. We kunnen die sociaal-economische aspecten van geloofsovergang het beste in kaart brengen door het vergrootglas te houden boven één klein gebied, bijvoorbeeld Travancore, en te kijken naar wat er gebeurde met de slavenkasten die zich associeerden met de zending.

Travancore lag weggestopt op de uiterste zuid-westpunt van Brits-Indië. Het was een langgerekt gebied dat ingesloten lag tussen de Arabische Zee in het westen en een hoge ontoegankelijke bergrug in het oosten. Langs de kust ziet het gebied er uit als een plaatje uit een reisgids: wuivende palmboomen in een groen, waterrijk landschap. Meer landinwaarts worden rijst, peper en noten verbouwd en verder naar het oosten bereik je het berglandschap waar de oude stambevolking vrijwel geheel verdreven is door houtkap en plantage-landbouw.

De sociale verdeling in Travancore sloot geheel aan bij de landbouweconomie. Aan de top van de maatschappij stond een kleine groep Brahmanen, ongeveer één procent van de bevolking. Totaal in beslag genomen door de grootse gedachte een Brahmaan te zijn, leidden zij een teruggetrokken leven. Het beheer over hun rijstvelden lieten zij over aan de *Nayars*, een omvangrijke kaste die naast de landbouw ook het

